

בוני אבנס

היחס המשתנה בין צורה ופונקציה משקף למעשה את ההבדל המהותי בין קודי התכנון המשתנים במהלך הזמנים. הדוגמה הקיצונית ביותר לכך היא השתעבדותה המוחלטת של האדריכלות המודרניסטית לסיסמה Form (always) Follows Function. הרעיון ששלט בכיפה כמעט עד סוף המאה העשרים, הוטבע על ידי הורציו גרינאו ב-1852, כאשר הוא השווה את האדריכלות לאורגניזם, שצורתו מבטאת (לכאורה) רק את מרכיביו השימושיים, למשל - כנפיים כדי לעוף, עיניים לראות, רגליים ללכת וידיים כדי לבצע מטלות. אולם כבר אז, כאשר ממש במקביל פורסמה תיאוריית האבולוציה של דארווין, היה ברור שצורת האורגניזם אינה מבטאת מרכיבים שימושיים בלבד, אלא גם כאלה שהפונקציה שלהם אינה חיונית לכאורה, כגון תחושות, ריחות, אסתטיקה, צבעים, וטקסטורה

הרעיון האורגני של גרינאו ואחרים אומץ באופן עיוור על ידי האדריכל האמריקאי לואיס סוליבן שהוביל את "אסכולת שיקאגו", ופותח בהמשך על ידי פראנק לויד-רייט שהצליח להפיץ את האדריכלות הפונקציונלית שלו בכל רחבי העולם, ולהקנות על ידי כך לאדריכלות המודרניסטית את התואר "אדריכלות בינלאומית".

החשיבה הפונקציונלית בוטאה ב-1908 בקיצוניות אופיינית על ידי האדריכל האוסטרי אדולף לוס, ש"קבע" ש"אורנמנטיקה באדריכלות היא פשע" - רעיון שהתקבל על ידי מתווי הזרם המודרניסטי ברחבי העולם כ"דברי אלוהים חיים", ביניהם: גריט ריטוואלד מנהיג קבוצת הדה-סטיל בהולנד, לה-קורבוזיה בשוויץ, אלוואר אלטו בפינלנד, וולטר גרופיוס שניהל את הבאוהוס בגרמניה, וכמובן - מיס ואן דר רוה שהיגר מגרמניה לארה"ב.

הבעיה היא שבדומה לטעות האורגנית, גם החשיבה האדריכלית הזאת פוסחת מעצם הגדרתה על צרכים אחרים המקנים למבנה את ערכו המוסף, בין היתר יצירת אווירה, גירוי לתחושות, אסתטיקה, יתרונות כלכליים וכו'.

מעניין לציין, שהקונפליקט המוחשי ביותר עם הרעיון הפונקציונליסטי התרחש דווקא בענף הרכב בארה"ב, כאשר מעצבי המכוניות חששו בשנות השלושים שהקניית צורה "אווירודינמית" (בדמות דימעה) תעניק למכוניות צורה אחידה, שתמנע מיצרני המכוניות לשווק דגם שונה וייחודי.

שלטון הסיגנון הבינלאומי בכל בתי הספר לאדריכלות בעולם עד שנות השמונים - תקופה שבה התחנכו מרבית מובילי האדריכלות בעולם - קידם את החשיבה (המוטעית) לפיה אין הצדקה קיומית לפרטים אדריכליים

שאינם מבטאים צורך שימושי. והראיה לכך היא שכמעט כל אדריכל שמכבד את עצמו טורח עד היום לתרץ כל גחמה אדריכלית כמענה ל"צורך חשוב" כזה או אחר.

הקשר ההיסטורי בין הולנד, בריטניה וחבר העמים שנשלט על ידן, הכתיב את הסיגנון הבינלאומי גם באוסטרליה, ניו-זילנד, והמזרח הרחוק, ויצר תלות כמעט מוחלטת באסכולות האירופאיות.

השפעתה הפוחתת של הממלכה הבריטית במקביל לפריחתן העצמאית של ניו-זינלד ואוסטרליה, העניקו בשנים האחרונות לאדריכלים חופש ביטוי יצירתי, שנוצל באופן מוערך לטיפוח מודעות גוברת להיבטים סביבתיים ולאקלים הקיצוני המייחד אותן.

בקונטקסט אופנתי זה, מעניין לציין את הפורמליזם המשוחרר המאפיין כיום את האדריכלות האוסטרלית, הזוכה - על רקע הרדידות התיאורטית המאפיינת כיום את האדריכלות המערבית - להתעניינות עולמית.

המבנים האייקוניים של זוג האדריכלים האוסטרלי רוברט מקברייד ודבי רייאן הם דוגמה מאלפת לכך. משרד מקברייד צ'ארלס רייאן הממוקם במלבורן זוכה בעשור האחרון לתשומת לב עצומה ברחבי העולם, גם כאשר ברור לכל שאין מדובר במענה לצורך פרקטי כלשהו.

'אסתטיים ככל שיהיו, השמות המוענקים למבנים השונים שלהם מחזקים את ההנחה שנקודת המוצא לתכנון אינה הקונטקסט, הפונקציה או צורכי המשתמש, אלא אסוסיאציה מוחית מובהקת מבית היוצר: כגון "בית הכיפה", "בית הענן", "בית בקבוק קליין", ו"בית תיבת הדואר".

"בית הענן", צפון פיצרוי, ויקטוריה, אוסטרליה

The Cloud House

The new addition opens to the swimming pool in the backyard.

McBride Charles Ryan

בית פרטי בסגנון 'אדוארדי' שעבר שינויים ותוספות רבות במהלך המאה שעברה. המבנה שעבר לאחרונה עיצוב מחדש, מורכב משלוש אפיזודות: החזית הפונה לרחוב משמרת את המבנה המקורי ואת השנותו ההדגתית במהלך השנים; התוספת החדשה והפרובוקטיבית הפונה לחזית האחורית, וביניהן – מבנה קופסתי אדום המכיל את המטבח שמרכז סביבו את כל הפעילויות.

המבנה ה"מעונן" מהווה נקודת ציון בסביבתו האקלקטית, ויוצר בפנים הזדמנות לפיתוח שפת עיצוב ייחודית.

החזית הפתוחה לדרום מאפשרת איוורור טבעי והחדרה מבוקרת של אור מסונן מכיוון צפון.

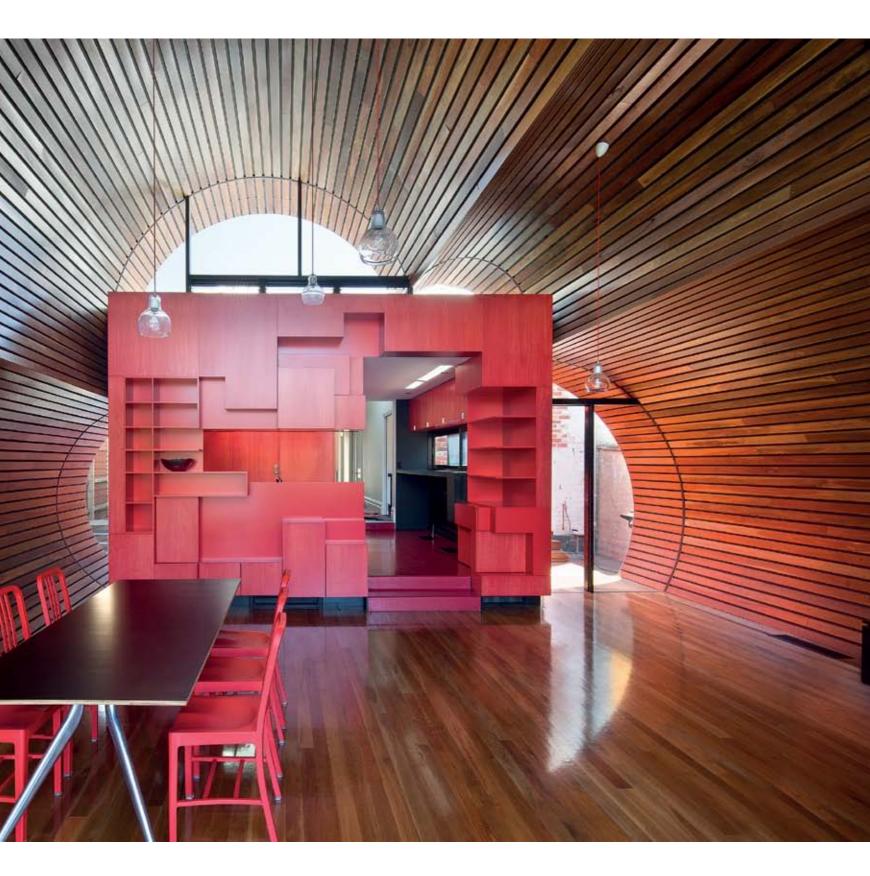
מקברייד צ'ארלס רייאן

לדברי זוג האדריכלים רוברט מקברייד ושותפתו (רעייתו) דבי רייאן "הצורניות הבולטת אינה מתנגשת עם יכולת המבנה לתפקד, משום שצורתו הראשונית מהווה אתגר לשינויים בהתאם לצרכים ולנסיבות... כל המבנים שלנו נוחים למשתמש, מגיבים לאקלים, ומעבר לעובדה שהדיירים זוכים לפרסום רב המקנה לביתם ערך כלכלי מוסף, הם מעשירים את החוויה האורבנית ותורמים לתדמית הסביבה".

רוברט מקברייד - בעל תואר שני באדריכלות עם רקע בהנדסת בניין - אחראי על תכנון המבנה, ודבי רייאן -מעצבת פנים בהכשרתה, מופקדת על תפקוד המבנה, התאמתו למשתמש וייחודיותו האסתטית.

״בית הבקבוק״ שתוכנן על ידם ליד חוף הים דרומית למלבורן, זכה לכינוי ״בית המגורים הטוב בעולם״, במסגרת פסטיבל האדריכלות שנערך ב-2009 בברצלונה.

איורים בהמשך

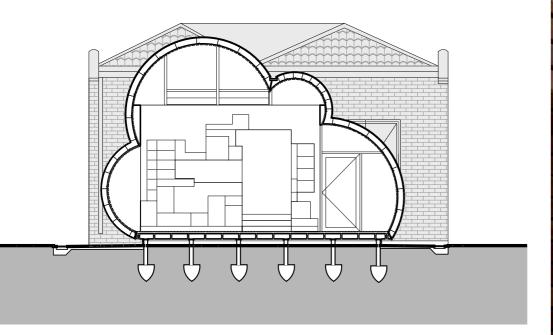

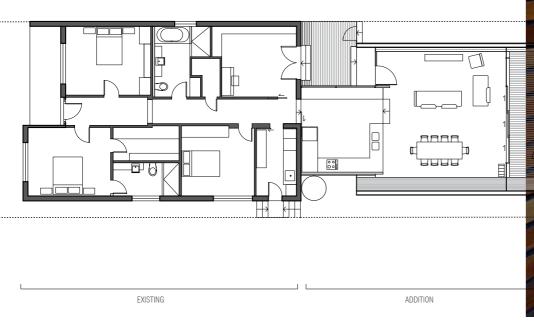
בית הענן צורתו ה"מעוננת" של המבנה מהווה נקודת ציון בסביבה האקלקטית, תוך שהיא מעניקה הזדמנות לפיתוח שפת עיצוב דרמתית בפנים.

מקברייד צ'ארלס רייאן

The Cloud House
A landmark in the eclectic neighborhood, the new addition gives the interior a dramatic design language.

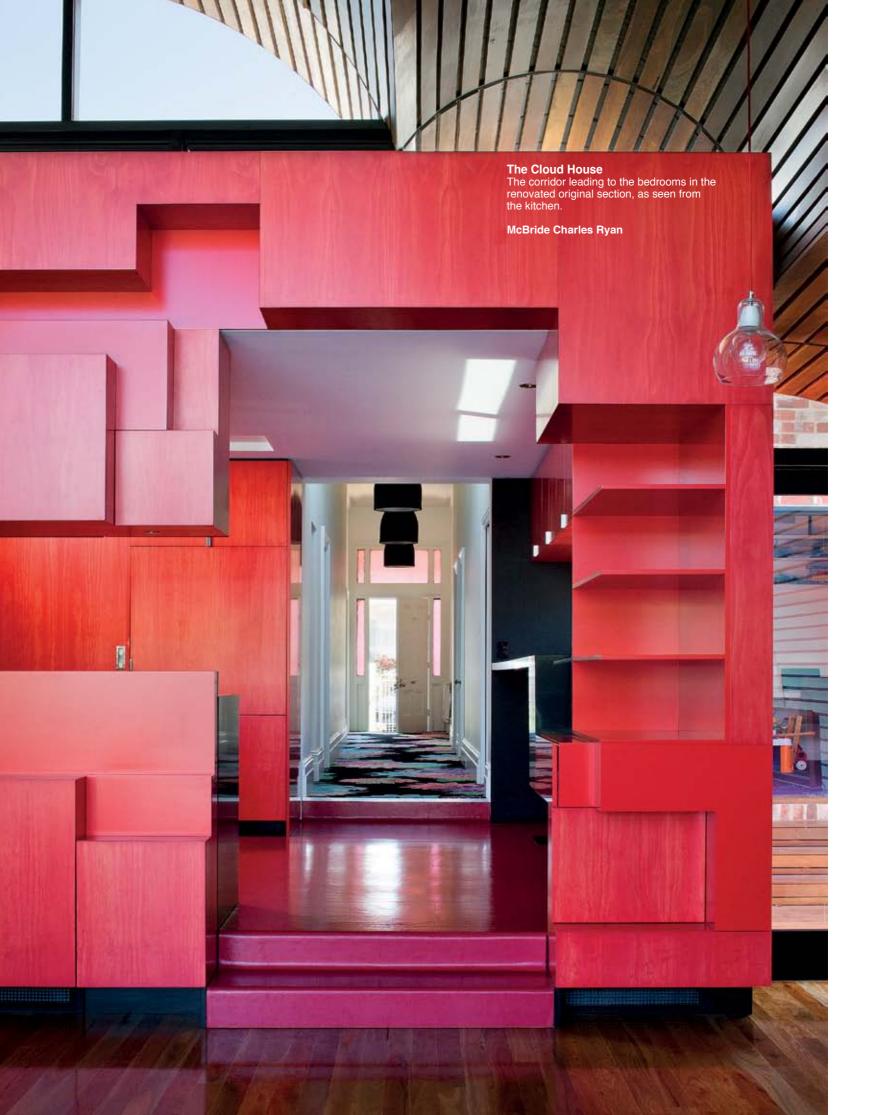
McBride Charles Ryan

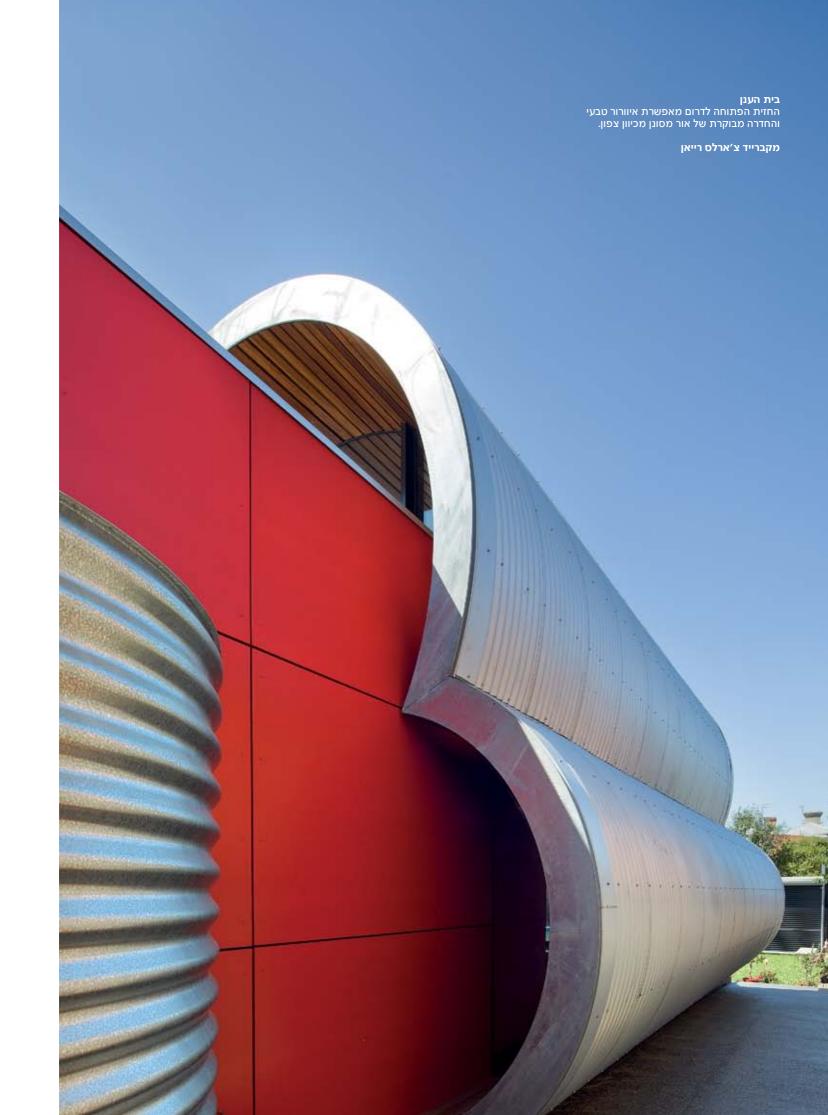

Cloud House North Fitzroy Victoria, Australia

Extended and renovated double-fronted Edwardian house that has seen several modifications and additions during the last century.

The story of the house is told in three episodes: the original, gradually evolved building which faces the street, and contains the bedrooms; the new addition at the back containing the living area; and the red box-like structure containing the kitchen bridging between them.

A landmark in the eclectic neighborhood, the unusual cloud-shaped addition grants the interior a dramatic design language where walls merge with the floor and ceiling.

McBride Charles Ryan Project team: Rob McBride, Debbie-Lyn Ryan, Marie Chen, Cathryn Panaterri, Ben Inman,

Gabriella Muto

Photographer: John Gollings

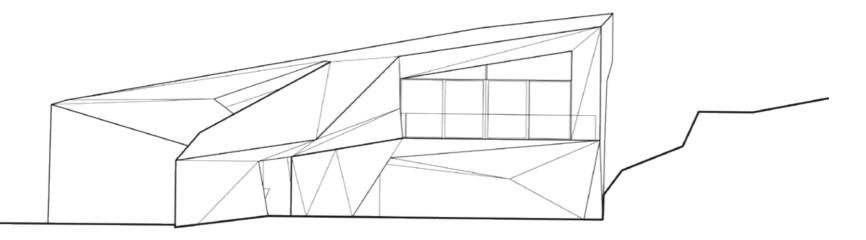

"בית הבקבוק" חדר המגורים במעלה המדרגות – מבט מהמרפסת הצופה אל הגן.

מקברייד צ'ארלס רייאן

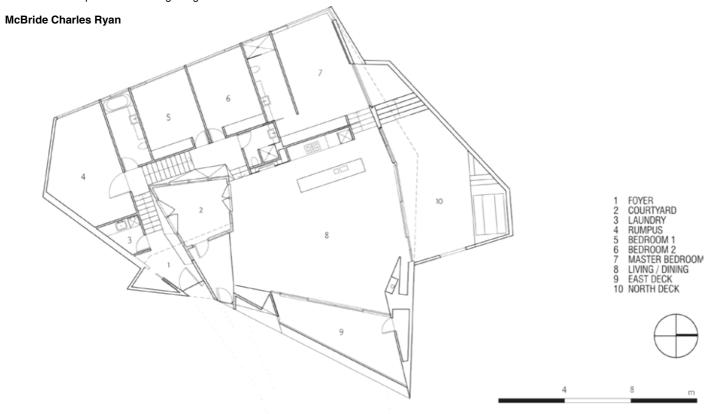

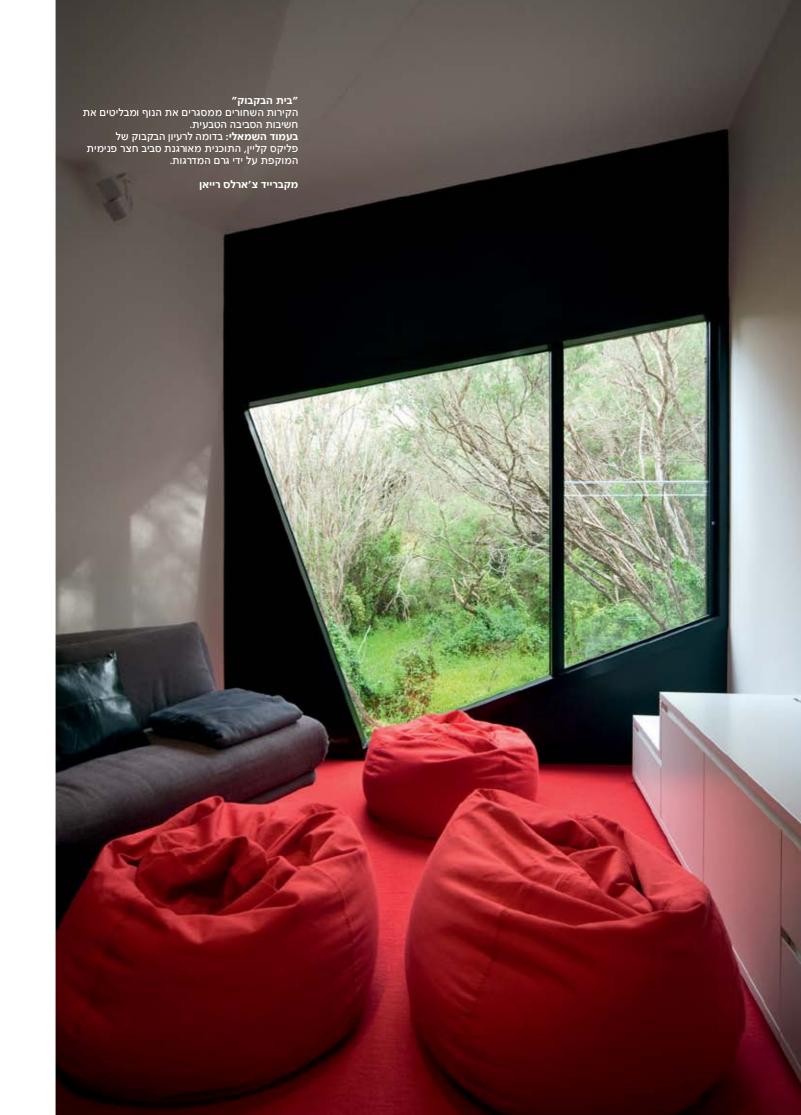
EAST ELEVATION

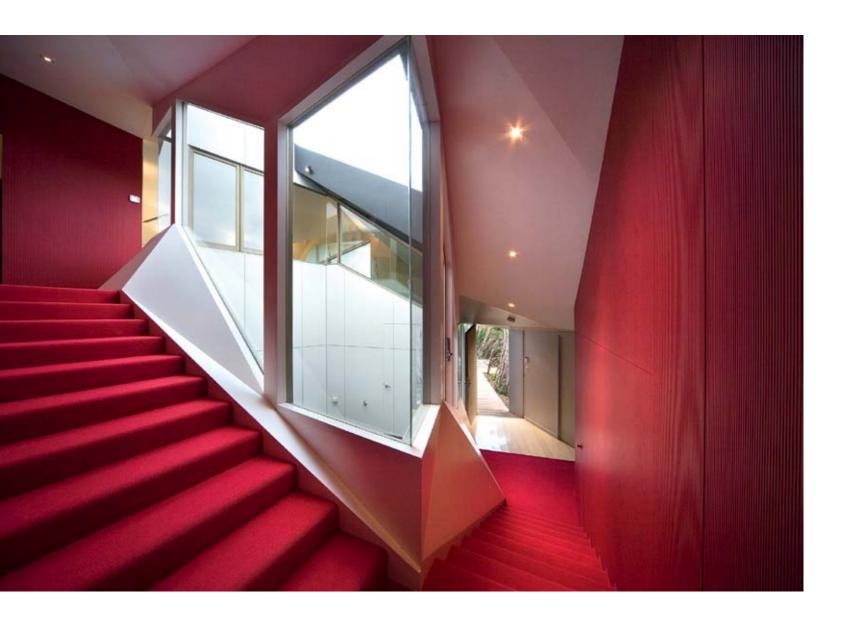

The Klein Bottle House
The living room at the top of the stairs viewed from the porch overlooking the garden.

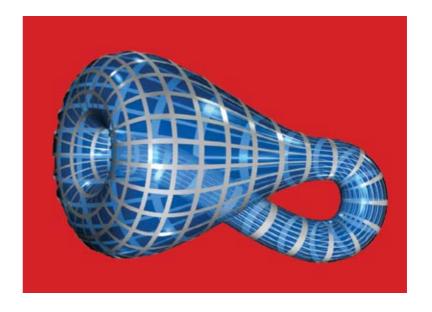

The Klein Bottle House
Top: Based on Klein's bottle (below), the plan
revolves around a central courtyard surrounded
by an elegant staircase.
Right page: The black walls frame and
highlight the natural surroundings.

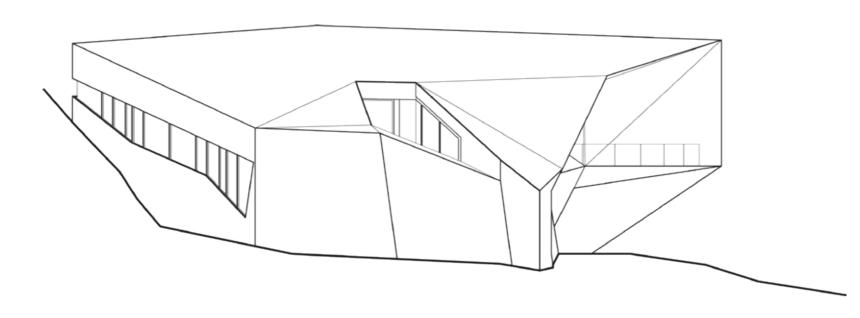
McBride Charles Ryan

"בית הבקבוק" המעטפת ממסגרת את הנוף ומנכיחה את קיומו בתוך המבנה, תוך ניסיון (די מוצלח) לבטל את גבולותיו.

מקברייד צ'ארלס רייאן

SOUTH ELEVATION

The Klein Bottle House Mornington Peninsula Victoria, Australia

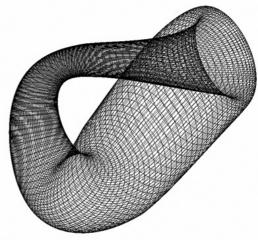
Situated on the dunes of the peninsula, the design of this holiday house was based on Felix Klein's claim, which suggested in 1882, that the combination of two Möbius Loops would create a bottle containing itself.

What began as a spiral, origami like structure, has developed into a unique plan revolving around a central courtyard surrounded (like Klein's bottle) by an elegant staircase.

The black walls of the multi-facade mantle frame and highlight the natural surroundings, extending the boundaries of the house, awarded in 2009 the title "The Best House in the World" in the framework of the World Architecture Festival in Barcelona.

McBride Charles Ryan Project team: Drew Williamson, Fang Cheah

photographer: John Gollings

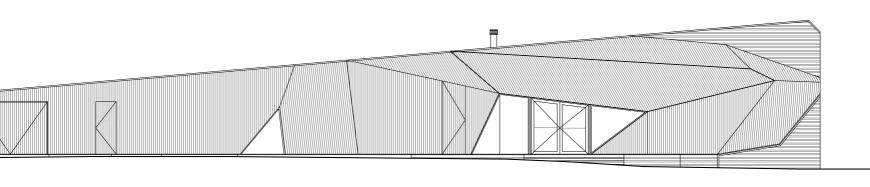

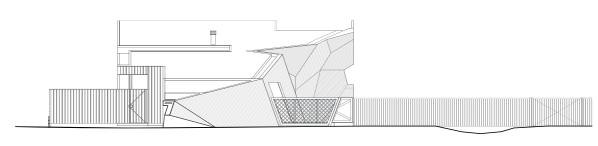
"בית תיבת המכתבים", בליירגוארי, ויקטוריה, אוסטרליה

"... כמו אורגניזם ענק ורב חושים", המבנה שהחל מתדמית של תיבת מכתבים, בולט בהבדל העצום שבין חזיתו הצרה במערב, לחזיתו המתארכת בדרום.

הבית הממוקם על גיבעה הצופה אל החוף, תוכנן ״לקלוט את השמש, את השמיים, הבריזות, ואת ריח הים ורעשיו״.

מקברייד צ'ארלס רייאן.

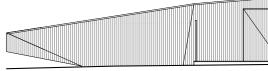
NORTH-WEST ELEVATION

The Letterbox House
The timber finishing, meant to express the modest, informal beach atmosphere.

McBride Charles Ryan Design team: Rob McBride, Debbie-Lyn Ryan, Adam Pustola, Meredith Dufour, Michael McManus,Angela Woda, Matthew Borg, Fang Cheah, Flynn Lewer Photos: John Gollings

SOUTH-WEST ELEVATION

"בית תיבת המכתבים" העמודים והקורות האדומים בפנים, משדרים מקצב מבני סדור המזכיר שלד מאסיבי של ספינה. בעמוד השמאלי: החזית הצרה במערב.

מקברייד צ'ארלס רייאן

LEGEND

- LETTER BOX
- SERVICE YARD
- 3 GARAGE
- BEDROOM 1
- 5 HALL/ LOUNGE
- 6 BEDROOM 2
- COURTYARD 7
- 8 LIVING/DINING
- 9 DECK
- 10 BATHROOM
- 11 BEDROOM 3
- 12 LAUNDRY 13 RUMPUS
- 14 VOID
- 15 MASTER BED

The Letterbox House Blairgowrie Victoria, Australia

"...like a giant, multi-sensory organ", the house, which stemmed from the image of a letterbox, demonstrates the strong contrast between its diminished western façade and the very long southern one.

Located on a hill overlooking the beach, this side was designed to absorb the sun, the sky, the breeze and the sound and smell of the sea.

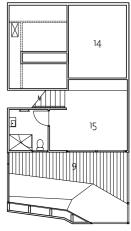
Natural finishing materials and a concealed entrance are meant to express the free. informal beach atmosphere, while the vivid red beams inside grant the house a formal order, resembling the rigid skeleton of a ship.

McBride Charles Ryan

Design team: Rob McBride, Debbie-Lyn Ryan, Adam Pustola, Meredith Dufour, Michael McManus, Angela Woda, Matthew Borg,

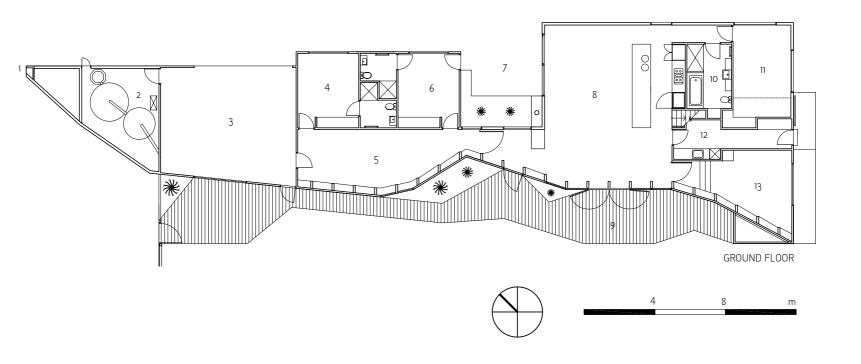
Fang Cheah, Flynn Lewer

Photos: John Gollings - GollingsPidgeon

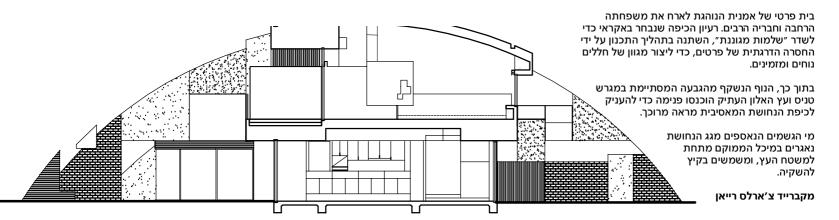

FIRST FLOOR

״בית הכיפה״ הות׳ורן ויקטוריה, אוסטרליה

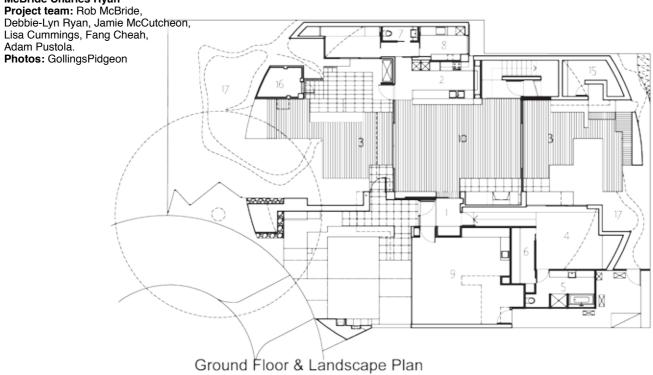

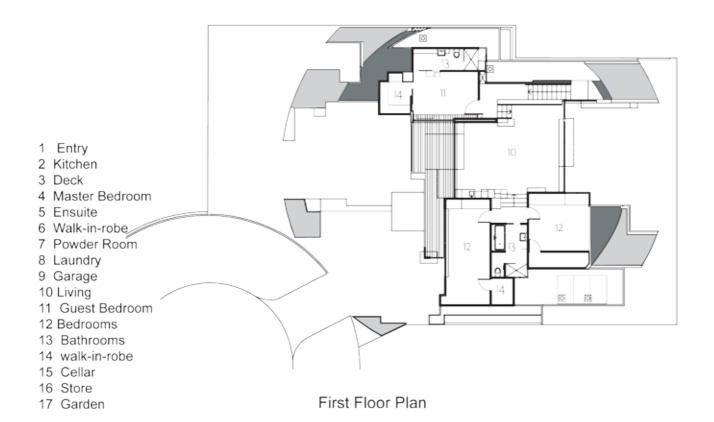

The Dome House

Originally chosen by the team to be a "perfect, protective dome", parts were gradually subtracted during the design process, in order to create a variety of convenient and amiable domestic spaces.

McBride Charles Ryan

The Dome House Hawthorn Victoria, Australia

The home of a single, middle-aged artist with a large family and circle of friends who often stay over. Originally chosen by the team to be a "perfect, protective dome", parts were gradually subtracted during the design process, in order to create a variety of convenient and amiable domestic spaces.

In line with that, the old oak tree, the adjacent Victorian Mansion and the special location on a hill-top which sweeps into the valley below, were brought into the house to soften the massive dome structure.

Rainwater collected from the copper clad roof is stored in tanks under the south desk to be used for irrigation, water is heated by solar energy, and double glazing maximizes energy efficiency.

McBride Charles Ryan

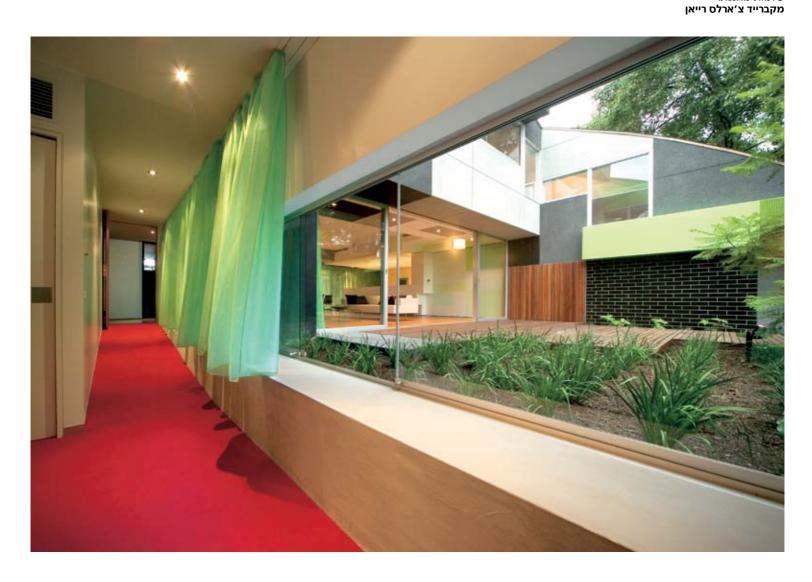
Project team: Rob McBride, Debbie-Lyn Ryan, Jamie McCutcheon, Lisa Cummings,

Fang Cheah, Adam Pustola,

Photos: John Gollings - GollingsPidgeon

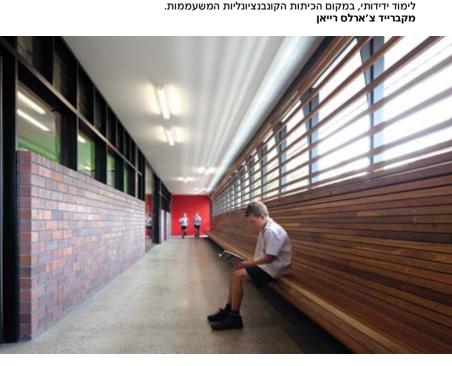

״בית הכיפה״ שפת התכנון נועדה ליצור חללים נוחים ומזמינים בניגוד לצורת הכיפה המאסיבית שנועדה לשדר שלמות מגוננת.

בי"ס יסודי "פנליי אנד אסנדון", ויקטוריה, אוסטרליה – בניין הבנים למעלה, מימין: המסדרון בקומה העליונה משמש כמקום מפגש. למעלה, משמאל: צללית המבנה מבטאת את הכנסייה הסמוכה על רקע השכונה. למטה, ובעמוד השמאלי: החתך המיוחד המודגש בצבעים וטקסטורות יוצר מרחב לימוד ידידותי, במקום הכיתות הקונבנציונליות המשעממות. מקברייד צ'ארלס רייאו

Penleigh and Essendon Grammar School Victoria, Australia - Junior Boys Building

Begun in an Italianate mansion on a windy hill, today the school occupies several buildings in a public housing area. Made of two stories, the new building on Nicholson Street silhouettes the neighboring church and its urban surroundings.

The chimney-like skylight penetrates sunlight, serving also as a means of natural air circulation.

Inside the classrooms, the unique roof section, accentuated with texture colors, turns the conventional, boring classrooms into an amiable place of study.

McBride Charles Ryan

Project team: Rob McBride, Debbie-Lyn Ryan, Benedikt Josef, Amelia Borg, Natasha Maben. Brief + Design

Photos: John Gollings - GollingsPidgeon

בי"ס יסודי "פנליי אנד אסנדון", ויקטוריה, אוסטרליה – בניין הבנים

המבנה הראשוו של בית הספר הכנסייתי היה ארמון איטלקי שניצב על ראש הגבעה. בהדרגה נוספו לו כמה ממבני השכונה, עד שהוא חולש כיום על פני בלוק שלם. לאחרונה הוחלט להעניק לבית הספר תדמית עכשווית באמצעות מבנה חדש.

הבניין בן שתי הקומות על רחוב ניקולסון מדמה צללית של הכנסייה הסמוכה, על רקע בתי הדיור הציבורי.

התוכנית המספקת חצרות צפוניות בקומה התחתונה, מאפשרת למסדרון בקומה העליונה לשמש כחלל למפגשים, לאחר שפרטיות המבנים השכנים הובטחה.

החתך המיוחד של הגג מודגש באמצעות חומרים וצבעים, כדי ליצור כיתות ידידותיות, במקום הכיתות הקונבנציונליות המשעממות.

מקברייד צ'ארלס רייאן

McBride Charles Ryan Architects What did form Say to the function

Bonnie Evans

The varying dialogue between form and function reflects the ever changing codes of planning throughout history. The most extreme example is the bondage of modern architecture to the slogan: Form (always) Follows Function. Dominating architecture almost until the end of the 20th century, the idea was coined in 1852 by Horatio Greenough, who compared architecture to an organism, whose structure should only express its functional elements - such as wings for flying, eyes for seeing, legs for walking and arms for executing tasks. However, already then, when simultaneously, Darwin's theory of evolution was published - it was clear that organic structures do not only express crucial functions but also "redundant" ones, like beauty, color and texture.

The organic idea was blindly adopted by several American architects, the most prominent being Louis Sullivan - leader of the Chicago School, and his follower Frank Lloyd Wright, who succeeded in spreading the concept all over the world. As a result, modern architecture was crowned "international".

This functional mode of thinking was fanatically expressed in 1908 by the Austrian architect Adolf Loos, who declared that "ornaments in architecture was a crime" - a claim accepted as words of god by the founders of modernism: Gerrit Rietveld, leader of the De Stijl in Holland, le-Corbusier in Swiss. Alvar Aalto in Finland. Walter Gropius who founded the Bauhaus in Germany and, of course, Mies van der Rohe, who emigrated from Germany to the States.

Similar to the organism-concept mistake, the problem in architecture was that the functional attitude excluded by definition other important aspects of the building. like ambiance. stimulation of the senses, and aesthetics - all which give the structure its added value.

The most interesting conflict arising from the Form Follows Function idea was seen during the thirties in the automobile industry in the USA, when car designers feared that the need for aerodynamic automobiles would result in only one model (the shape of a tear), thus preventing manufacturers from producing original and exceptional cars.

Since most schools of architecture around the world adopted the Modernist idea until not long ago, most of the leading architects feel it

necessary to justify every whim appearing in their building as fulfilling some sort of "need".

The historical dependence of countries under Dutch and British rule, spread the "annunciation" of the International Style also to the Eastern world.

However, the weakening of the empires' influence together with the growing independence of Australia, New Zealand and other Far Eastern countries, allowed their architects a wider scope of creative freedom. This has been used, in turn, as a means of expression for the increased awareness of climate and surroundings.

In the unclear code that characterizes Western Architecture today, the iconic structures of the Australian architects McBride Charles Ryan, attract world attention. This, when it is clear to all that their formalistic structures stem first and foremost from their creative mind, and the names they attach to their buildings speak for themselves: The Cloud House, Dome House, Klein Bottle House, The Letterbox house etc.

Robert McBride and his partner (and mate) Debbie Ryan firmly claim that their exclusive formalist houses do not interfere with their functionality, as they conform to the needs of their inhabitants as well as their context.

"Our buildings are convenient, climate aware, and undoubtedly provide the tenants with a great deal of PR, which increases the value of their homes. All this while enriching the experience of the public space".

Robert McBride, who holds a MA in architecture with a background in architectural engineering, is responsible for the unique structures, while Debbie Ryan - an interior designer - for the comfort, aesthetics and experience of the building.

Built next to the beach south of Melbourne. their Klein Bottle House was awarded in 2009 the title "The Best House in the World" in the framework of the World Architecture Festival in Barcelona.

illustrations ahead

